

Zorginstituut Nederland

202101692

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg
Procesondersteuning
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2023004085

Datum 14 februari 2023
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 van de
Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2022036993

Onze referentie
2023004085

Uw referentie
202101692

Uw brief van
13 september 2022

Geachte mevrouw

Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) heeft het verslag van de hoorzitting en de aanvullende stukken ontvangen.

Uit het verslag en de aanvullende stukken komen geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies te herzien. U kunt het voorlopig advies als definitief beschouwen.

Informatie hoorzitting

Tijdens de hoorzitting heeft verzoekster toegelicht dat naast het volledig ontbreken van vier elementen in de bovenkaak, twee elementen destijds weliswaar in beginsel waren aangelegd, maar dat deze zich niet in de kaak bevonden maar er boven. Deze elementen zijn uiteindelijk operatief omlaag gehaald. Het Zorginstituut merkt hierover het volgende op. De hoektanden die niet doorbraken in de tienerjaren zijn met orthodontie op de juiste plek gebracht. Daarmee bestaat geen functieprobleem meer. Het maatmanbeginsel brengt met zich mee dat de aanspraak slechts reikt tot een niveau van mondgezondheid die verzoekster zou hebben gehad als de aandoening zich niet had voorgedaan. Dit niveau is met de orthodontie behandeling in het verleden behaald. Oligodontie houdt in dat er weinig elementen niet zijn aangelegd (congenitaal ontbreken).

Oligodontie

Naar aanleiding van de vragen van uw commissie over oligodontie merkt het Zorginstituut het volgende op. Uit artikel 2.7 lid 3 van het Besluit zorgverzekering blijkt dat een verzekerde slechts aanspraak kan maken op orthodontische hulp wanneer sprake is van een zeer ernstige ontwikkelings- of groeistoornis van het tand-kaak-mondstelsel, waarbij medediagnostiek of medebehandeling van andere disciplines dan de tandheekkundige noodzakelijk is.

In dit verband kan onder meer worden gedacht aan een oligodontie, waarbij het aantal niet aangelegde gebitselementen zo groot is, dat sprake is van een ernstige functiestoornis.

Zorginstituut Nederland
Zorg
Procesondersteuning

In eerdere geschillen heeft het Zorginstituut aangegeven dat voor oligodontie sprake moet zijn van minstens zes niet-aangelegde gebitselementen, waarbij de verstandskiezen niet worden meegerekend. Dat in Nederland bij oligodontie sprake moet zijn van minstens zes niet-aangelegde gebitselementen, waarbij de verstandskiezen niet worden meegerekend, volgt uit de literatuur.¹ In veel gevallen is in deze situatie sprake van een ernstige functiestoornis. Of daadwerkelijk sprake is van een ernstige functiestoornis blijft altijd een individuele beoordeling, het is derhalve ook mogelijk dat bij het niet-aangelegd zijn van zes of meer elementen *geen* sprake is van een ernstige functiestoornis. Ook is het mogelijk dat bij minder dan zes niet-aangelegde elementen een ernstige functiestoornis bestaat, dit wordt dan echter geen oligodontie genoemd.

Datum
14 februari 2023

Onze referentie
2023004085

Indicatieve lijst CAT

Om houvast te hebben bij de beoordeling van aanvragen heeft het College Adviserend Tandartsen (CAT) in 1995 in samenwerking met de hoogleraren orthodontie een 'Indicatieve lijst' opgesteld van aandoeningen waaraan in dit verband kan worden gedacht.² Het gaat hier **niet** om een limitatieve lijst, maar om een hulpmiddel om eenduidige beoordeling van aanvragen te bevorderen. Deze lijst is destijds goedgekeurd door de Ziekenfondsraad (een voorganger van het Zorginstituut).

Bij de beoordeling van *de ernst* van de ontwikkelings- of groeistoornis kan gebruik worden gemaakt van de 'Indicatieve lijst'. Het voorkomen van een aandoening op de Indicatieve lijst op zich, geeft niet automatisch aanspraak op bijzondere orthodontische hulp. Dit geldt zelfs voor de diagnose schisis, deze aandoening is niet altijd zeer ernstig. Zoals hierboven ook aangegeven dient per individueel geval beoordeeld te worden of sprake is van een ernstige functiestoornis (zeer ernstige ontwikkelings- of groeistoornis van het tand-kaak-mondstelsel).

Op grond van de Indicatieve lijst *kan* sprake zijn van een zeer ernstige ontwikkelings- of groeistoornis van het tand-kaak-mondstelsel bij oligodontie van vier of meer blijvende gebitselementen in één kaak, dan wel van twee of meer gebitselementen in één kwadrant, exclusief derde molaren. Het Zorginstituut gaat er van uit dat hiermee in totaal zes niet-aangelegde gebitselementen worden bedoeld: vier in één kaak én twee of meer gebitselementen in één kwadrant. Als een verzekerde deze aandoening heeft dient in het individuele geval beoordeeld te worden of ook daadwerkelijk een ernstige functiestoornis bestaat.

Functiestoornis van verzoekster

Bij verzoekster is sprake van het niet-aangelegd zijn van vier elementen in de bovenkaak. Er is bij haar geen sprake van een zeer ernstige functiestoornis waardoor verzoekster geen aanspraak kan maken op vergoeding van orthodontie ten laste van de basisverzekering.

¹ Yvonne Schalk van der Weide, Birte Prah-Andersen, Frederik Bosman, 'Tooth formation in patients with oligodontia'. The Angel Orthodontist, Vol. 63 No. 1 1993. Te raadplegen via: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/8507028/>

² College Adviserend Tandartsen, 'Indicatieve lijst', 22 september 1995. Te raadplegen via: <https://college-at.nl/wetten-en-regels/80/uitspraken/>

Ten overvloede merkt het Zorginstituut op dat bij verzoekster geen sprake is van het niet-aangelegd zijn van zes elementen in het hele gebit waardoor niet gesproken kan worden van oligodontie. Zoals hierboven aangegeven zijn de hoektanden van verzoekster die niet doorbraken met orthodontie op de juiste plek gebracht.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Zorg
Procesondersteuning

Datum
14 februari 2023

Onze referentie
2023004085

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 13 september 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een orthodontische behandeling en een implantaat behandeling.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op mondzorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Bij verzoekster ontbreken de elementen 12, 15, 22 en 25. Eerder werd zij orthodontisch behandeld, waarbij de diastemen ter plaatse van de 15 en de 25 zijn gesloten. Ter plaatse van de 12 en de 22 zijn etsbruggen aanwezig. Laatstgenoemde etsbrug is bij herhaling los geraakt. Door de behandelend orthodontist is een 'end to end met proale dwangbeet' vastgesteld. Hierdoor kampt verzoekster met myogene TMD klachten. Teneinde een en ander te verhelpen is een gecombineerde behandeling aangevraagd. Deze bestaat in de eerste plaats uit een kaakchirurgische behandeling van de boven- en onderkaak. Hiervoor is door verweerder een machtiging afgegeven. Verder is ten behoeve van verzoekster een orthodontische behandeling en een implantaatbehandeling aangevraagd. De implantaatbehandeling wordt uitgevoerd door een kaakchirurg en een tandarts. Hierbij zullen door de kaakchirurg implantaten worden aangebracht ter plaatse van de 12 en de 22, met hierop door de tandarts te plaatsen kronen.

Verweerder heeft de aanvraag voor de orthodontische behandeling en de aanvraag voor de implantaatbehandeling afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat geen sprake is van een ernstige ontwikkelingsstoornis, groei stoornis of verworven afwijking van het tand-kaak-mondstelsel.

Juridisch kader

Tandheelkundige zorg voor volwassenen maakt geen deel uit van de basisverzekering. Dit kan slechts anders zijn bij een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp. Voor een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp

moet sprake zijn van een ernstige aandoening van het tand-kaak-mondstelsel.¹ Hierbij moet gedacht worden aan schisis of in ernst daarmee vergelijkbare aandoeningen. Hieronder is tevens begrepen het aanbrengen van een tandheelkundig implantaat. Er dient dan sprake te zijn van een zeer ernstig geslonken tandeloze kaak en de implantaten dienen ter bevestiging te zijn van een uitneembare prothese.² Een verzekerde komt daarvoor slechts in aanmerking indien hij daarop naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen.³

Orthodontische behandeling

Orthodontische behandeling maakt in principe geen deel uit van de basisverzekering. De aanspraak op orthodontie is beperkt tot de tandheelkundige aandoeningen waarop de bijzondere tandheelkunde betrekking heeft. Het gaat daarbij om ingrijpende orthodontische behandelingen bij verzekerden met een schisisafwijking of een met schisis vergelijkbare zeer ernstige afwijking. Bovendien moet medediagnostiek of medebehandeling van andere disciplines dan de tandheelkundige noodzakelijk zijn.⁴

Indicatieve lijst

Om houvast te hebben bij de beoordeling van aanvragen heeft het College Adviserend Tandartsen (CAT) in 1995 in samenwerking met de hoogleraren orthodontie een 'indicatieve lijst' opgesteld van aandoeningen waaraan in dit verband kan worden gedacht. Het gaat hier niet om een limitatieve lijst, maar om een hulpmiddel om eenduidige beoordeling van aanvragen te bevorderen. Deze lijst is destijds goedgekeurd door de Ziekenfondsraad (een voorganger van het Zorginstituut).

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Om aanspraak te kunnen maken op de vergoeding van bijzondere tandheelkundige hulp moet sprake zijn van een ernstige ontwikkelingsstoornis, groeistoornis of verworven afwijking van het tand-kaak-mondstelsel. Bedoeld zijn schisis en in ernst met schisis vergelijkbare aandoeningen. Hiervan is bij verzoekster geen sprake.

Van oligodontie is bij verzoekster geen sprake, er zijn vier agenetische elementen in plaats van zes of meer, exclusief de verstandskiezen, zoals voor oligodontie geldt. De behandelend tandarts verwijst naar de indicatieve lijst van het CAT, de aandoeningen op de lijst zijn echter niet bedoeld ter onderbouwing van de ernst van een afwijking in het kader van artikel 2.7, lid 1, sub a van het Bzv.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan niet geconcludeerd worden dat verzoekster een indicatie heeft voor de vergoeding van een orthodontische behandeling of een implantaatbehandeling ten laste van de basisverzekering.

¹ Artikel 2.7, eerste lid, aanhef en onder a van het Besluit zorgverzekering

² Artikel 2.7, tweede lid, van het Besluit zorgverzekering

³ Artikel 2.1, derde lid, van het Besluit zorgverzekering

⁴ Artikel 2.7, derde lid, van het Besluit zorgverzekering

Zorginstituut Nederland

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster heeft geen (verzekerings)indicatie voor de vergoeding van bijzondere tandheelkundige hulp ten laste van de basisverzekering.